

Paavalin Ensimmäinen kirje korinttilaisille 13

Kristityn ulkonainen asema

1.Kor. 7:17-40

Tervetuloa kuuntelemaan Alusta alkaen -ohjelmaa. Käsittelemme Paavalin Ensimmäistä korinttilaiskirjettä, tällä kerralla sen seitsemännen luvun jakeesta 17 alkaen.

Edellä olemme kuulleet, että kirjeen keskeisenä teemana on Paavalin huoli perustamastaan Korintin seurakunnasta. Paavali varoitti heitä siitä, että he olivat vaarassa harhautua pois taivaaseen vievältä tieltä. Sen vuoksi hän antoi heille varoituksia ja ohjeita. Heidän piti välttää vääryyttä, kuten turhaa toistensa kanssa käräjöimistä, seksuaalista siveettömyyttä, alkoholin väärinkäyttöä ja taloudellista vääryyttä. Heidän oli ymmärrettävä, että Kristuksen seuraaminen koski myös ruumista. Se tarkoitti avioliiton arvossa pitämistä, myös siihen kuuluvan seksin.

Kysymys ympärileikkauksesta

Seuraavaksi Paavali käy käsittelemään sitä, tuliko Korintin seurakunnan miesten ympärileikkauttaa itsensä Mooseksen lain mukaisesti.

Jokainen eläköön edelleen sen osan mukaisesti, jonka Herra on hänelle suonut ja joka hänellä oli, kun Jumala hänet kutsui. Tämän ohjeen minä annan kaikissa seurakunnissa. Jos joku on saanut kutsun ympärileikkattuna, hän älköön pyrkikö eroon ympärileikkauksestaan. Se taas, joka on saanut kutsun ympärileikkaamattomana, älköön ympärileikkauttako itseään. On yhdentekevää, onko ihminen ympärileikattu vai ei; tärkeää on Jumalan käskyjen noudattaminen (1. Kor. 7:17-19).

Paavalin perustavana ohjeena on, että kristityksi kääntymisen ei pidä merkitä muutosta ihmisen suhteessa ympärileikkaukseen ja muihin Mooseksen lain kultillisiin säännöksiin. Juutalaisen ei pidä hävetä sitä, että on ympärileikattu tai pitää asiaa pahana. Toisaalta, sen joka on ennen kristityksi tuloaan ollut ei-juutalainen eli juutalaisen ajattelutavan mukaan ”pakana”, ei pitänyt ruveta leikkimään juutalaista ja ympärileikkauttamaan itseään.

Tuo ympärileikkaus eli miespuolisen ihmisen esinahan pois leikkaaminen oli tullut kysymykseksi Korintin seurakunnassa, koska jotkin pitivät sitä välttämättömänä sille, että ihminen oli Jumalan oma. Se taas johtui siitä, että Vanhan testamentin mukaan ympärileikkaus oli Jumalan Mooseksen kautta säätämä ”liiton merkki”. Ympärileikkaus merkitsi sitä, että ihminen astuu Jumalan kansaan ja tulee osalliseksi Jumalan Mooseksen kautta säätämästä liitosta.

Paavalin mukaan se ei pitänyt paikkaansa. Liitto Jumalan kanssa perustuu Jeesukseen ja hänen ristinkuolemaansa ja ylösnousemukseensa. Niiden kautta Jumala on solminut

ihmiskunnan kanssa uuden liiton. Se perustuu Jeesuksen toimittamaan uhriin syntien puolesta. Se on korvannut Mooseksen lain määräämät eläinuhrit. Samasta syystä myös Jumalan Mooseksen lain kautta solmiman liiton ulkonainen merkki, ympärileikkaus, on tullut tarpeettomaksi. Sen on korvannut ”sydämen ympärileikkaus”. Se tarkoittaa sitä, että ihminen saa kasteen ja Jeesukseen uskomisen kautta Pyhän Hengen. Henki vaikuttaa sen, että ihmisestä tulee ”uusi luomus”. Vanha, omaan kelvollisuuteen ja lain sääntöjen noudattamiseen perustuva elämä riisuutuu pois, kuin esinahka, joka vanhassa liitossa leikattiin ja viskattiin pois. (Täytyy sanoa, että aika vinhaa vertauskuvallisuutta!)

Toisaalta Paavali ei kuitenkaan hylännyt juutalaisuutta. Hänen mielestään oli tosiasia, että Jumala oli solminut Mooseksen kautta liiton nimenomaan juutalaisten kanssa. He olivat hänen omaisuuskansansa. Siksi juutalaista syntyperää oleva kristitty ei saanut halveksia kulttuuriaan tai ympärileikkausta. Jumalan juutalaisten kanssa solmima liitto oli edelleen voimassa. Olennaista oli se, että Jumala oli Jeesuksen kautta saattanut sen täyttymykseen, josta Mooseksen kultilliset säännökset olivat vain ennakoivaa vertauskuvaa. Tähän uuteen liittoon saattoivat tulla myös pakanat, eikä heiltä saanut vaatia ympärileikkausta.

Orja – älä hätäile jumalasuhteesi puolesta!

Ihmisen asema ennen kristityksi kääntymistä määritteli Paavalin mukaan muullakin tavalla sen, millaista hänen kristillinen elämänsä tulisi olla

Jokaisen tulee pysyä siinä osassa, jossa hän oli kutsun saadessaan. Jos olit orja, älä siitä välitä. Vaikka voisit päästä vapaaksikin, pysy mieluummin orjana. Se, jonka Herra on kutsunut orjana, on näet Herran vapauttama. Samoin se, joka on kutsuttu vapaana, on Kristuksen orja. Jumala on ostanut teidät täydestä hinnasta. Älkää ruvetko ihmisten orjiksi! Veljet, jokainen pysyköön Jumalan edessä siinä osassa, jossa oli kutsun saadessaan (1. Kor. 7:20-25).

Jos ihminen on kristityksi kääntyessään ollut orja, se ei haitannut Paavalin mukaan hänen suhdettaan Kristukseen. Eikä sen tulisi haitata myöskään hänen itsetuntoaan ihmisenä tai kristittynä. Hän oli joka tapauksessa Kristuksen vapauttama, vapaaksi ostama!

Nykyisin meillä ei ole orjuutta, ainakaan Suomessa. Kenenkään suomalaisen kristityn ei tarvitse murehtia kristillistä itsetuntoaan sen perusteella, että ”mie oon vaan tämmönen orjarukka. Varmaan Jumalakaan ei miusta välitä!”

Mutta eikö tätä Paavalin sanomaa voi hieman soveltaa? Meilläkin on paljon kristittyjä, jotka ovat nykyisen yhteiskunnan alimmalla sosiaalisella askelmalla: köyhiä, kouluttamattomia, työttömiä jne.. Heille tämä Paavalin teksti sanoo, ei sitä, että sellaisena on pysyttävä, vaan sitä, että sinä saat, semmoisena kuin olet, perustaa itsetuntosi ja käsityksesi itsestäsi siihen, että Kristus on ostanut sinut omakseen kalliista hinnasta. Se hinta on hänen kärsimyksensä ja kuolemansa, Jumalan Pojan veri. Sinun ei pidä halveksia tai väheksyä itseäsi, vaan nostaa

katseesi ylös maasta ja seistä pystypäin sinut luoneen Jumalan edessä, joka on myös lunastanut sinut. Sitä varten ei tarvitse olla rikas, kaunis, oppinut tai hyvässä virassa.

Mallon khreesai!

Sitten tuossa tekstissä on vaikeasti tulkittava kohta: ”Jos voit päästä vapaaksi, *mallon khreesai*”. Tuo ”*mallon khreesai*” eli suoraan käännettynä ”käytä mielummin” tarkoittaa jotain sellaista kuin ”anna mennä”. Suomalaisessa käännöksessä tuo on ymmärretty niin, että ”anna mennä entisessä asemassasi eli orjana. Älä pyri pääsemään vapaaksi”. Tämä käännös on ymmärrettävä sen perusteella, että Paavalin perusideana tässä kohdassa on entisessä asemassa pysyminen. Voisi ajatella, että joillain Korintin kristityillä orjilla oli niin vimmatu halu päästä vapaaksi, että Paavalin piti toppuutella heitä ja sanoa, että ei se vapaus ole kaikki kaikessa, ei ainakaan Jumalan edessä.

Orjana oleminen ei läheskään aina ollut mitenkään hirmuisen ankeaa. Tietenkin oli kaleeritai kaivos- tai pelto-orjia, joitten elämä oli todella kurjaa. Tai gladiaattoreita. Mutta toisaalta normaaleista orjista pidettiin hyvää huolta. Orjalla saattoi olla omaa omaisuutta, hän saattoi kohota arvostettuun asemaan, vaikka korkeaksi hallintoviranomaiseksi. Orja saattoi myös ostaa itsensä vapaaksi. Silloin hänestä tuli ns. *klientti*, joka kuului jollain tavalla entisen isäntänsä lähipiiriin, oli ystävä tai perhetuttu, teki bisnestä hänen kanssaan jne.

Mutta toisaalta tuo ”anna mennä, *mallon khreesai*” saattaa tarkoittaa myös sitä, että jos pystyt pääsemään vapaaksi, niin anna mennä! Käytä tilaisuus hyväksesi ja osta itsesi vapaaksi. Siitä vaan!

Oli miten oli, Paavalin mielestä olennaista oli se, että kenenkään identiteetti kristittynä ei voi perustua siihen, onko hän orja vai orjien isäntä. Jos hän on orja, hän on joka tapauksessa Kristuksen vapaaksi ostama. Toisaalta, jos hän inhimillisessä mielessä on isäntä, hän on Jumalan edessä Kristuksen orja. Jeesus on nimittäin Herra, ja Herran edessä me kaikki kristityt olemme palvelijoita eli orjia. Kreikan sana *doulos* voidaan kääntää ”palvelija” tai ”orja”.

Kristinuskon ja orjuuden suhteesta

Paavali ei halunnut, että hänen saarnaamastaan evankeliumista tulisi yhteiskunnallinen vapautusliike. Orjuus oli niin syvällä yhteiskunnan rakenteissa, että jos se olisi otettu varhaisen kristinuskon agendan kärjeksi, se olisi luultavasti vienyt uskottavuutta varsinaiselta sanomalta.

Toisaalta ei voi sanoa, että Uusi testamentti on orjuuden kannalta. Paavalin kirje Filemonille paheksuu orjuutta, ainakin rivien välissä. Sen aiheena on Filemon -nimisen miehen kristitty orja nimeltä Onesimos, joka on karannut Filemonilta Paavalin luokse. Paavali lähettää hänet takaisin isännälleen, mutta samalla vihjaa, että Filemonin tulisi vapauttaa Onesimos tai ainakin kohdella häntä kuin vapaata miestä.

Lähetän hänet takaisin luoksesi – hänet, oman sydämeni. Pitäisin hänet kyllä mielelläni täällä, niin että hän palvelisi minua sinun puolestasi, kun olen evankeliumin vuoksi vankina. En kuitenkaan halua tehdä mitään ilman sinun suostumustasi, jotta et tekisi sitä hyvää, minkä teet, pakosta vaan vapaaehtoisesti. Ehkä hän sen vuoksi joutuikin sinusta hetkeksi eroon, että saisit pitää hänet luonasi ikuisesti, ei enää orjana vaan orjaa arvokkaampana, rakkaana veljenä. Kovin rakas hän on minulle – kuinka paljon rakkaampi sinulle, sekä ihmisenä että Herran omana! Jos siis pidät minua kumppaninasi, ota hänet vastaan niin kuin minut. Jos hän on aiheuttanut sinulle vahinkoa tai on sinulle jotakin velkaa, pane se minun laskuuni. Minä Paavali kirjoitan tämän omakätisesti: minä maksan sen. Voisin tosin sanoa, että sinä puolestasi olet minulle velkaa oman itsesikin (Fil. 1:12-19).

Ilmestyskirja tuomitsee orjakaupan ja viittaa siihen Pedon palvelijoiden harjoittamana vääryytenä, jossa myydään ihmisiä ruumiineen ja sieluineen.

Nykyisin orjuus on kristikunnassa asia, jota ei hyväksytä, ja niin asian pitää ollakin.

Tässä yhteydessä tulee mieleen *Amazing grace* -virren sanoittaja, John Newton. Hän oli Britannian viimeisiä orjalaivan kapteeneja, joka kuljetti orjia Afrikasta Pohjois-Amerikan puuvillapelloille raatamaan. Hän tuli kuitenkin uskoon ja omisti loppuelämänsä poliittiselle toiminnalle sen puolesta, että orjuus ja orjakauppa saataisiin kiellettyä Brittiläisestä imperiumista. Aivan hänen elämänsä lopulla, vuonna 1807 se toteutui.

Naimattomana pysyminen säästää huolilta

Entisessä asemassa pysymisen kehotus koskee Paavalin mielestä myös sinkkuna tai naimattomana olemista. Tämä ei Paavalin mukaan ole kuitenkaan mikään ehdoton juttu, vaan suositus, joka perustuu Paavalin omaan mielipiteeseen eikä Jeesuksen käskyyn.

Naimattomista naisista minulla ei ole Herran antamaa käskyä. Sanon kuitenkin oman mielipiteeni, sillä Herra on suonut minulle sen armon, että minuun voi luottaa. Sen ahdingon ajan vuoksi, jota nyt elämme, jokaisen on hyvä pysyä entisellään. Jos sinulla on vaimo, älä pyri hänestä eroon. Jos sinulla ei enää ole vaimoa, älä etsi itsellesi uutta. Mutta jos menetkin naimisiin, et tee väärin. Ja jos naimaton nainen menee naimisiin, hänkään ei tee väärin. Naimisissa olevat joutuvat kuitenkin elämässään ahtaalle, mistä haluaisin teitä säästää.

Sanon teille, veljet: aika on käymässä vähiin. Siksi niidenkin, joilla on vaimo, on nyt elettävä kuin heillä ei vaimoa olisikaan, surevien on oltava kuin he eivät surisi ja iloitsevien kuin eivät iloitsisi; niiden, jotka ostavat jotakin, on oltava kuin eivät saisi pitää ostamaansa, ja niiden, jotka käyttävät hyödykseen sitä mitä

tässä maailmassa on, on oltava kuin eivät saisi siitä mitään hyötyä. Tämä nykyinen maailmamme on näet katoamassa. (1. Kor. 7:25-31).

Paavali siis oletti, että Jeesus palaisi maan päälle hyvinkin pian. Sitä edeltäisi ”vaivan aika”. Aviossa eläville se olisi sinkkuja hankalampaa, koska he huolehtisivat itsensä lisäksi myös puolisostaan.

Jeesuksen takaisin paluu ei koittanut Paavalin elinaikana. Mutta osa tuosta ”vaivan ajasta” koitti, nimittäin keisari Neron aikana. Nerohan se Paavalinkin mestautti. Ehkä Paavali sittenkin oli ainakin joittenkin oman aikansa kristittyjen kannalta oikeassa siinä, että helpommalla olisivat päässeet, jos olisivat pysyneet naimattomina. Ei olisi tarvinnut surra sitä, että puoliso joutui marttyyriksi.

Toivoisin, ettei teillä olisi huolia. Naimaton mies kantaa huolta siitä, mikä koskee Herraa, siitä, miten olisi Herralle mieliksi. Naimisissa oleva taas huolehtii maallisista asioista, siitä, miten olisi vaimolleen mieliksi. Näin hän on jakautunut kahtaalle. Samoin naimaton nainen ja nuori neito kantavat huolta siitä, mikä koskee Herraa, jotta olisivat niin ruumiiltaan kuin hengeltäänkin pyhiä. Naimisissa oleva nainen taas huolehtii maallisista asioista, siitä, miten olisi miehelleen mieliksi. Tämän sanon teidän parastanne ajatellen, en sitoakseni teitä vaan auttaakseni teitä elämään kunniallisesti ja pysymään lujasti ja häiriintymättä Herran yhteydessä.

Joku ehkä arvelee menettelevänsä sopimattomasti morsiantaan kohtaan, kun hän tuntee tähän ylivoimaista halua eikä voi sille mitään. Hän saa kuitenkin tehdä niin kuin haluaa, se ei ole väärin, he voivat mennä naimisiin. Mutta jos joku ei tunne voittamatonta pakkoa vaan hallitsee tahtonsa ja pysyy lujasti päätöksessään säilyttää morsiamensa koskemattomana, hän tekee oikein. Se, joka menee morsiamensa kanssa naimisiin, tekee siis oikein, mutta se, joka ei mene, tekee vielä paremmin (1. Kor. 7:32-38).

Edellinen koskee siis naimattomia kristittyjä. Mutta jos on naimisissa, oli pysyttävä naimisissa eikä erota saanut. Mutta jos puoliso kuolee, silloin on jälleen sinkku ja on vapaa joko menemään naimisiin tai pysymään naimattomana.

Vaimo kuuluu yhteen miehensä kanssa niin kauan kuin tämä elää, mutta miehen kuoltua hän on vapaa menemään naimisiin kenen kanssa haluaa, kunhan se vain tapahtuu Herrassa. Hänen osansa on kuitenkin parempi, jos hän pysyy leskenä. Tämä on minun käsitykseni, ja luullakseni minussakin on Jumalan Henki)1. Kor. 7:39-40).